

30.aprill 2014 - 150 aastat Juhan Liivi sünnist

Koostas: Andro Žuravljov

Juhendas: Malle Mürk

Sisukord

- 1.Fakte eluloost
- 2.Elukoht
- 3.Juhan Liivi looming
- 4.J.liivi luule laulusõnadeks
- 6.J.Liivi mälestuse jäädvustamine
- 7.Lõpetuseks
- 8.Kasutatud kirjandus ja veebiaadressid

Fakte eluloost

- ▣ Juhan Liiv sündis 30.aprillil 1864. Ta pärineb Peipsi äärest Alatskivilt kehvast ja lasterohkest taluperest. Juhanit mäletati kui põdura tervisega ja üksildusse kalduvat poissi.
- ▣ Talviti käis ta Naelavere külakoolis ja Kodavere kihelkonnakoolis, kus õppis 1884. aastani. 1886. aastal püüdis Liiv oma haridust täiendada Tartus H. Treffneri eragümnaasiumis, kuid ei suutnud seal kohaneda.
- ▣ Hiljem töötas Viljandis ajaleht Sakala juures ja 1890 leidis koha Tartus ajaleht Olevik juures. Ajalehetöö kõrval avaldas J.Liiv jutte ja luuletusi.

- ▣ 1894 põletas ta meeltesegadushoos oma luulekogu ja muid käsikirju. Samal aastal viidi ta Tartu närvikliinikusse, kus põdes läbi skisofreenia ägedama järgu, lahkus mõne kuu pärast rahunenuna, kuid parandamatu haigena. Seejärel Liiv pikki aastaid avalikkusele midagi ei kirjutanud.
- ▣ 1902. aastal ilmus Liivi nimi jälle ajakirjandusse. Ta liikus Tartus ja Tallinnas. Avaldati mõned luuletused.
- ▣ Elu lõpul halvenes Liivi tervis uuesti, tekkisid suurusluulud kuninglikust päritolust. Peale selle hakkas arenema tiisikus. Liiv suri ränga külmetuse järel 1913. Ta on maetud Alatskivi kalmistule.

Elukoht

Liiv elas kogu elu Eestimaal.

Sündis Alatsikivi lähedal, Õppis Naelaveres, Kodaveres ja Tartus.

Töötas Tartus, Viljandis ja Tallinnas.

Elu lõpuaastad veetis taas kodukohas.

Juhan Liivi looming

- ▣ Proosa
- ▣ Esimene kogu „Kümme lugu“ 1893- esimene novellikogu meie kirjanduses (novellid „Peipsi pääl“, „Igapäevane lugu“).
- ▣ 1892. aastal valmis 8-9 päevaga jutustus „Vari“ (1894)- on tema loomingu kandvamaid teoseid. Aluseks on tema koduümbruse inimeste mälestused teoorjuse ajastust ja enda lapsepõlvest. Käsitleb seisuslikke vastuolusid, mõisnike omavoli ja julmust.
- ▣ „Käkimäe kägu“ 1893- kordab teatud mõttes „Varju“.
- ▣ Jutustus „Nõia tütar“ 1895- ebausuga seotud probleeme talurahva enda hulgas olevate vastuolude taustal.

Postuumselt kultuskirjanikuks saanud...

Jüri Talveti
koostatud Juhan
Liivi luule
koondkogu "Lumi
tuiskab, mina
laulan" on saanud
pealkirja luuletuse
"Lauliku
talveüksindus" järgi,
mida 1. detsembril,
Liivi surma-
aastapäeval, on igati
sobiv lugeda:

▣ Lumi tuiskab, mina laulan,
laulan kurba laulukest,
lumi keerleb tuulehoodest,
minu süda valudest.

Lumi tuiskab, mina laulan,
laulan kurba laulukest;
lumi kogub aia äärde,
valu minu südame.

Lumi tuiskab, mina laulan,
laulan kurba laulukest,
laulan, kuni hauas kaetud
olen jääst ja lumedest.

Juhan Liivi luule laulusõnadeks

Juhan Liivi sõnadele on loodud kümneid eestlaste poolt armastatud laule, mida on esitanud Eesti tuntud muusikud.

Luuletaja 100.sünniaastapäevaks salvestasid kitarrist Riho Sibul jt plaadi, millel lihtne nimi – «Juhan». «Juhan» sisaldab kümmet Jaak Sooääre Juhan Liivi luulele kirjutatud lugu.

Veel mõned näited:

- ▣ „Eile nägin ma Eestimaad“ , muusika Rein Rannap
- ▣ <http://www.youtube.com/watch?v=eWH4U46Jawo>
- ▣ „Ta lendab mesipuu poole“ , viis Peep sarapik
- ▣ <http://www.youtube.com/watch?v=a10I96brpvk>
- ▣ „Mu viimne laul“ , viis Mikk Tammepõld
- ▣ <http://www.youtube.com/watch?v=VUjkiiRQ2Is>

„Eile nägin ma Eestimaad...“

Isamaalüürika-
karm ja
otsekohene, näeb
kõiki hädasid ja
painavaid
probleeme. Isamaa
pärast on Juhan
Liiv oma luules
kõige rohkem
muretsenud. Tema
isamaa ei asu
ebamaises
romantilises
kauguses, vaid on
reaalselt tajutud ja
olemasolev
Eestimaa

Juhan Liivi mälestuse jäädvustamine

- ▣ Üks Juhan Liivi tuntumaid kujutisi on kunstnik Nikolai Triigi tehtud portree.

- ▣ Mitmes Eesti linnas on Juhan Liivi tänavad: Juhan Liivi tänav (ja mõningatel andmetel ka Juhan Liivi põik) Tartus, Juhan Liivi tänav Viljandis ja Juhan Liivi tänav Elvas.

- Tartus Juhan Liivi tänaval paikneb mälestuskivi

- ▣ Juhan Liivi reljeefiga mälestuskivi F. Tuglase viimase elukoha aias Tallinnas Väikse Illimari 12, 1974

Juhan Liivi hauale
Alatskivi kalmistul
püstitati 1924. aastal
skulptor
Voldemar Melliku
neljameetrine
metallobelisk.
Bareljeefi obeliski
ühel küljel tegi
Mellik Nikolai Triigi
portree järgi

Alatskivi
lähedal [Riidma](#) külas
avati luuletaja 100.
sünniaastapäeval 1964.
aastal mälestuskivi
tema sünnikodu,
sealse kandikoha
sauna kunagises
asupaigas.

Alatskivi Keskkool

kannab 1964. aastast
Juhan Liivi nime.
Kooli fuajees
paikneb alaline
näitus, aulas seisab
Juhan Liivi
tammepuust büst ja
haljasalal graniitbüst
(autor O. Ehelaid,
1973).

1992. aastast
tegutseb Alatskivil
Liivi Muuseum
(Juhan ja Jakob Liivi
kodumuuseum).

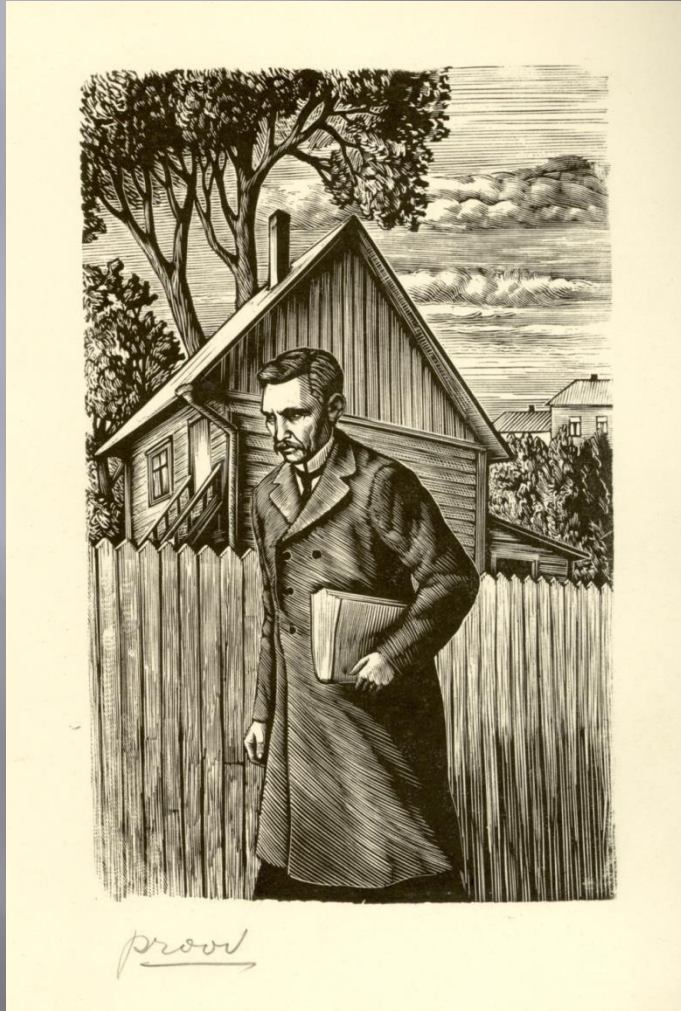

- ▣ Auhinda hakati välja andma 1965. aastal. Oli keelustatud Nõukogude võimu poolt. Taastati 1984. aastal. Auhinna saajale ei anta raha, vaid kingitakse karjasemärssi.

1965. aastal asutatud Juhan Liivi luuleauhinda andsid algselt välja Alatskivi aiandussovhoos ja Juhan Liivi nimeline Alatskivi Keskkool, tänapäeval teevad seda Alatskivi vald, Alatskivi Keskkool ja Liivi Muuseum.

Lõpetuseks

- ▣ Kõige eestilikum luuletaja
- ▣ Eesti kaasaegse luule algataja
- ▣ ...nii on seda erandliku saatuse ja äärmiselt tundliku luulekeelega autorit iseloomustatud.
- ▣ Juhan Liiv on autor, kelle mõnda luuletust teab iga eestlane peast.
- ▣ Juhan Liiv on olnud eesti kirjanduse hull geenius.

Kasutatud kirjandus ja veebiaadressid

Raivo Kuusk *Eesti luule antoloogia I osa,*
AVITA, 1998

Märt Hennoste *Väike eesti kirjanduslugu,*
KOOLIBRI, 1997

<http://koolimaterjalid.blogspot.com/2008/06/juhan-liiv-elulugu-ja-looming.html>

http://et.wikipedia.org/wiki/Juhan_Liiv

<https://www.google.ee>

<http://muusa.ee/>

<http://www.postimees.ee>

<http://www.youtube.com>

<http://kultuur.err.ee>